

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Hogyan tartsunk vásárügyeletet?

Irta: *Spektor.*

A vásárügyelet oly népesebb vásárok alkalmával szükséges, melyeknél előre látható, hogy a község vagy rendezett tanácsu város a rendet és biztonságot saját közegeivel fenntartani nem lesz képes. Az ilyen népesebb vásárok tartásának ideje az őrökön nyilvántartatik s járőr kivезénylése iránt minden év elején azon szomszédos őrök is megkeresestetnek, melyeknek területéről a megtartandó vásárra a nép nagyobb számban meg szokott jelenni.

A vásárok tartásának a joga vagy királyi vásárszabaddalmi okmányon, vagy kereskedelmi miniszteri engedélyen alapul. A vásárok idejét az adománylevél, illetőleg miniszteri engedély állapítja meg. Minden naptárban közzé van téve, hogy mikor és hol tartatik vásár. Állatvásárok a földmivelési miniszterrel egyetértőleg engedélyeztetnek. Új országos és heti vásárok csak kivételesen akkor engedélyezhetők, midőn azokat az illető vidék közforgalmu igényei sürgősen követelik. Vasárnapokra, Szent István napra új vásárok, vásáráthelyezések vagy pótvásárok nem engedélyezhetők.

A vásárok határnapjának betartásáról városokban a tanács, kis- és nagyközségekben az előjáróság fegyelmi és vagyoni felelőség terhe alatt gondoskodni kötelesek. A vagyoni felelőség a határnapok be nem tartása miatt a vásárlátogatók és vásárjogosultakkal szemben káértéti keresettel bírói uton érvényesíthető. A vásártáási jogosultságból folyólag a vásárok olyan rendezése is jogosult, hogy a vásári árulás a vásáresarnokokba összpontosíttassék.

A vásári rendőrhatalóságot kis- és nagyközségekben a járási főszolgabíró, városokban a rendőrkapitány képezi. Budapesten az államrendőrséggel együtt vásári felügyelők ügyelnek a vásári rendre. Vásárokon az árusoktól engedély alapján helypénz is szedetik.

Vásárokat szoktak tartani nagyközségekben (régii elnevezés szerint mezővárosokban) s a városokban. Törvényhatósági joggal felruházott városok vásárain azonban a csendőrség vásárügyeletet nem tart. A vásárok alkalmára az őrsparancsnok járört a helyi hatóság megkeresése nélkül is kivезényelni köteles.

Vásáron a rendtartás a helyi rendészet körébe tartozik s úgy a csendőrség e tekintetben csak felügyelő és a községi közegeket támogató tevékenységre van hivatva. Így például, ha vásár alkalmával az árusok sátraikat nem a kijelölt helyen állítják fel és a községelőjáróság velük szemben eredményesen eljárni nem képes, a mennyiben segélyért a csendőrséghez fordul, úgy az a segélyt megadni köteles.

Nem tartozik azonban a helyi rendészet körébe ott a közbiztonság fenntartása, azaz az állampolgárok személy- és vagyonbiztonsága fölötti órködés s úgy e tekintetben a csendőrség van hivatva nagyközségekben kizárólag, rendezett tanácsu városokban pedig a városi rendőrséggel közösen eljárni.

E helyütt azt szándékozom megvilágítani, hogy miképen lehet vásárok alkalmával az állampolgárok személy- és vagyonbiztonságát a leghelyesebben megóvni? Tudnunk kell azt, hogy a vásár kiváló alkalom a pénzszerzésre. Tudják ezt azonban jól a tolvajok és utonállók is. A vonaton utazó kereskedőt a vasuti tolvaj, a vásáron járkálót a zsebtolvaj, a kocsituton hazafelé igyekvőt az utonálló fosztja ki, végül a nem pénzt, hanem árut lopni szándékozó vásári tolvaj a sátorban dézsmálja meg az iparos vagy kereskedő áruit, avagy vásár előtt, vagy után felvágja ponyváit, hogy kihuzza alulok zsákmányát. A hol látja órködni a tolvaj a csendőrt vagy rendört, onnan csakhamar eloldalog egy alkalmasabb helyre, a hol senki sem veszi őt észre. A tolvaj azonban sehol sem tétlenkedik, hanem ha már lopni nem is tud, legalább kémkedik és terveket sző. A lóvásártéren megfigyeli, hogy ki ad el lovat s milyen áron s érdemes lesz-e a kifosztása. A kocsniákban megfigyeli, hogy kinek tömött az erszénye, hová teszi azt s elég részeg-e ahoz, hogy könnyen ki lehessen rabolni. Megfigyeli a kocsitáborot, hogy kiszemelt áldozatai közül hány száll fel és milyen kocsira s mikor indul hazafelé; ezek leszámításával azt is tudja, hogy ki maradt el még a vásáron s ki akar gyalogszerrel hazajutni? A lopással rokontermészetű csalásra is bő alkalom van a vásáron. Vásári bódék alatt hamisított élelmiárn, romlott gyümmöles bőven kél el s az a szegény falusi bíró dehogy képes az ilyen árusok visszaéléseit kellőleg ellenőrizni. Hány mutatványos, játékos van a vásáron, a

Első magyar vill. orőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerekészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

osás ári és királyi udvari szállító a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.** 6

kinek nincs hatósági engedélye, vagy ha van is, az nem arra szól, mint a mivel foglalkozik.

Mi folyik még a marbvásárterén? Lēpten-nyomon akadnak ott hamis járlatok, eltítkolt állati betegségek stb. Az utszélen egész sereg koldus foglal helyet; engedélye a koldulásra azonban alig van valamelyiknek. Korosmákban pedig hajmeresztő állapotok vannak. A köztisztaság botránnyos; egy pohárból mosás nélkül százan és százan isznak, minden második ember részeg, korosmáros és fogyasztó pedig versenyeznek abban, hogy ki tudja jobban hecsapni a másikat.

Mind ezekkel szemben tétlenül áll a legtöbb járőr, mert nem tudja, hogy hogyan és miben lehet védelmére az állampolgároknak s mihen kellene a községelőljáróság, illetve a jelenlevő közigazgatási hatósági taggal együtt tenni valamit.

Lásuk tehát, hogy mi is az őrsparancsnok és a járőr kötelessége vásár alkalmával?

Az őrsparancsnok akár a közigazgatási, akár a helyi hatóságtól megtudva a vásártartás idejét, azt a vásárokról vezetett kimutatásban előjegyzzi. Ezután az örskörlet térképén utána néz, hogy melyek azon szomszédos községek, melyek a vásártartás helyét körülveszik s a mennyiben azok idegen örskörletbe esnének, azok őrsparancsnokait még az év elején megkeresi, hogy a jelzett napokra és helyekre vásárügyeleti járőrt vezényeljenek. A megkeresett őrsparancsnok előjegyzési naptárában és kimutatásában a vásárnapokat szintén feljegyzzi.

A helyi őrsparancsnoknak oda kell törekednie, hogy mindazon főutvonalak, melyeken a vásárosok a vásár színhelyére törekszenek, járőr által portyáztassanak. Ez alkalomra kijelölendők azon utmenti veszélyeztetett pontok, melyeken a vásárosokat már egyszer kifosztották. Ezeket a helyeken a vásárosok jövedele és távozásakor a járőrök által figyelő állások tartassanak s a terep alaposan átkutattassék, hogy nem terveznek-e ott valami újabb merényletet? Épen így biztosítandók azok a helyek is, hol utonállás még nem történt, de erre alkalmasak, pl. hegyszorosok, erdőszélek, hidak, nádasok, utszéli csárdák stb.

Nem szabad elmulasztani a vasúti állomásra is az érkező vonatokhoz járőrt kiküldeni, részint azért, hogy az azokon érkező közbiztonságra veszélyes elemek megfigyeltesse, részint pedig azért, hogy ha netán ezek utközben valamely vásároson a vonaton már kifosztottak volna, elfogásuk és átvételük végett kéznél legyenek. Az őrsparancsnok a vásárügyelet alkalmára járőrvezetőit a veszendőbe ment és neki tudtára adott nyomozott állatok és tárgyak leírásával is ellátni tartozik, mert ezek legtöbbször vásáron adnak túl.

Állatvásárok esetén ismerni kell azon utvonalakat, melyeken az állatok felhajtása történik s intézkedni

kell a járőrök útján, hogy a törvény értelmében ezen helyeken a hajtott állatok megtekintessenek, nincs-e köztük oly betegségben levő állat, mely az állatbehozatalt kizárja, pl. száj- és körömfajás, rüh, takonykór stb.

A járási állatorvostól meg lehet tudni, hogy mely községek vannak ragályos állati betegségek miatt zár alatt. A járőrök által azután ügyeltetni kell, hogy ezen községekből állatokat vásárra ne hajtsanak. Jóllehet a vásáron amúgy is ott van a hatósági állatorvos, kinek módjában áll ezeket megtudni, de ismert tény, hogy sokszor az állatokat még utközben kínálják vételre s el is adják annál is inkább, mert a vásáron esetleg kitudódnék az állati betegség, vagy az, hogy az állat fertőzött községből való s ez okból tulajdonosa ezen községben járlatot nem is kapott.

A hatósági állatorvos szívesen ad felvilágosítást arra nézve is, hogy az uralkodó ragályos betegségben sinlődő állatokat miről lehet megismerni s ezekre azután a járőrvezetők az őrsparancsnok által kioktatandók.

A mely irányból a szomszédos örsokról járőr a vásárra nem küldetik, azon irányba eső főutvonalak a helyi örs járőrei által vásár előtt és után mindaddig átportyáztandók, míg azokon a vásárosok zöme, főleg még bajnalban vagy este, elvonul. A járőrök figyeljék meg az utkeresztezéseket is, mert ott van alkalom megfigyelni, hogy nem-e hajtottak fel állatokat vásárra oly tiltott utakon is, a melyekről az utkeresztezésnél a főutvonalra térhetnek rá.

A hajcsároktól, főképp gyanus viselkedés esetén, célszerű a járlatokat elkérni s azt alaposan átvizsgálni s a hajtott állatok számával összegegyeztetni.

Mihelyt a vásárosok zöme a vásárra ér, lehetőleg ott már járőr is legyen, mely a községelőljáróságot a vásári rend betartása körül támogatja. Ezen járőr a vásárosok elbelyezkedése után a vásár színhelyét leportyázza. Ez alkalommal feljegyzendő azon nagyobb árusok neve és lakhelye is, kiknek sátra előtt nagy a vevők sürgése, forgása. Megesett már ugyanis, hogy vásári tolvajlásból származó árukat egy községben kocsiszámra találtak, de arra nézve, hogy kik lehettek a károsok, senki sem tudott felvilágosítást adni. Tudvalevő dolog, hogy a vásári árusok igen távoli helyekről is eljárnak a vidéki vásárookra s ha csak áruikon cégük neve nincs feltüntetve, kilétükről a vásár után nehéz felvilágosítást szerezni.

Szemügyre veendő továbbá a vásárra megérkezett azok az egyéniségek, a kik a vásári nép személy- vagy vagyonszámára veszélyesek, u. m. a vásári tolvajok, zsebmetszők, cigányok stb. Ezek nevei az előjegyzési könyvecskében feljegyzendők s kilétükről a többi járőrök is figyelmeztetendők. Ugyanis a többi járőrök megérkezésekor az egész vásárterület a legidősebb altiszt által

A legjobb órák, 47

legszolidabb órák, egyszerűtől a legdrágábbig, egy közpénz, mint részletfizetésére 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzők ingyen!

felügyeleti körletekre osztandó be s meghatározandó azon hely, a hol a járőrök a felfelé és lefelé való portyázáskor találkozni és észleleteikre egymást figyelmeztetni kötelesek. Ily helyeken — melyek a legnagyobb forgalmi pontok volnának — azután a járőrök társaiknak mutassák meg, hogy melyik is az a zsebmetsző, vásári tolvaj sth., a kiket ők már ismernek, de a kiket a többi járőrök is tartásnak szemmel. Az egyes felügyeleti területeken azután a járőr szorgalmasan portyázní s azon sátrak előtt, hol a legtöbb vevő tolong, olykor-olykor megállani és arra figyelni tartozik, hogy nem akarnak-e ott vásári tolvajok, zsebmetszők lopást elkövetni.

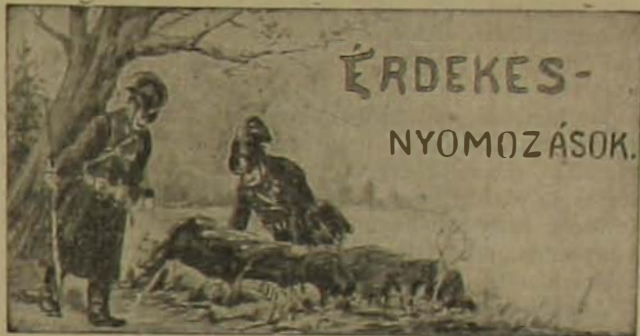
Az élelmiszerárusok, kofák stb. cikkei megtekintendők s a romlott holmik a községelöljáróság által elkobzandók. Addig is, míg a községelöljáróság intézkedik, a romlott élelmiszerek, mint gyümölcs, tej, turó, sajt, kenyér, liszt, gomba, hus, zsir, vaj, olaj, burgonya stb. lefoglalandók s oly esetben, midőn a kérdéses tárgy eltávolítása vagy megváltoztatása a községelöljáróság intézkedéséig nem volna megakadályozható, a romlott árukból egy rész a tulajdonos pécsettjével is lezárt tartályba helyezendő s a szakértő községi vagy körorvosnak megvizsgálás végett átadandó. A mely járőrnek felügyeleti körletébe esnek a mutatványos bódék, az a mutatványosokat hatósági engedélyük előmutatására felszólítani köteles s a mennyiben ilyenrel nem bírnának, vagy az engedély mellett még egyébbel, pl. tiltott játékkal is foglalkoznának, magukat rendetlenül viselnék (pl. a nők titkos kéjelgést üznének), vagy ha egyáltalában valamely kihágást követnének el, kóbor életmódjukra való tekintettel, elővezetendők. Igazolásra szólítandók az utszéli koldusok is, vajjon engedélyük van-e a koldulásra.

Be kell tekinteni a vásár helyén levő kocsmákba is, mert ott sok gyanus idegent lehet találni. A kocsmá ez alkalommal közegészségi szempontból is megfigyelendő s hol a járőr e téren hátrányos észleleteket talál, ott intézkedés végett erre a községelöljáróság figyelmét is hívja fel s a kocsmárosat jelentsé fel. A vásár színhelyéről távozóban ép úgy átvizsgálandók az utszéli csárdák is.

Ellenőrizze a csendőr azokat a csalókat, a kik városokban olcsó portékát vásárolnak össze s drága holmik gyanánt akarják a tudatlan falusi népnek eladni. Egy alkalommal szemtanuja voltam egy esetnek, midőn egy ember hatkoronás goldin (múarany) órát és lánczot 40 koronáért azzal kínál megvételre, hogy ezen arany óráta Amerikában vette, de mert nincs pénz a hazautazásra, tehát azt olcsón eladná. Mondanom sem kell, hogy az ilyen csalót a bíróság elé kell állítani. Kiváló figyelmet érdemelnek a vásáron a kóborezigányok, a kik valóságos veszedelmei ott a közbiztonságnak. Ezek pl.

állatvásárra azon állítással mennek, hogy lovat szeretnének eladni vagy venni, perlig ez csak ürügy a karaván csavargására. Kirakó vásáron pedig valamelyik cigány üstöt, szénvonót vagy egyéb ily saját készítményű tárgyat kínál vételre jobbra, balra, társai pedig ezalatt koldulva járják végig a vásárt.

(Végo köv.)

Sejtelmek.

(Végo.

Kutatni kezdtem a szalmában és a mint a laza halmazban szuronyommal gyöngéden piszkáltam, valami kemény tárgyra bukkantam. Ebben a perczen eleven lesz előttem a szalmahalmaz és hirtelen egy fiatal ember lép ki belőle kérdezve, hogy mit akarok tőle. Ha meggondoljuk a dolgot, igen veszedelmes helyzetben voltam, a létra utolsó fokán állva; mindenre elkészültem. A keresett embernek arrogantiája és kihívó morlora kissé felbőszített és ezért mellen ragadva s ilyenformán minden komolyabb ellentállásra képtelenné téve, lerántottam magammal a mélységbe. Bármily hihetetlenül hangzik is a dolog, mindketten sértetlenül kerültünk le az udvarra, hol az öreg még mindig mozdatlanul állt.

Most jött a nagy pillanat, melyben sejtelmeim valóra válnak és eljárásom beigazolódik. Mint két hadakozó kakas, úgy álltunk egymással szemben, az apa, a testvérek és nagyobb néző közönség jelenlétében, kik időközben odagyülekeztek. Úgy látszott, nagy kedve volt velem kikezdeni, de az én szemeimből sem olvashatott valami kegyeletes elnézést, mert minden perczen kész voltam őt irlgalmatlanul leszúrni, ha bármit elkövetne ellenem.

Ezalatt volt alkalmam az embert alaposan megvizsgálni és eszembe jutottak e szavak: «fiatal ember, középnagyságu, sápadt arczczal, sötét ruhában, keményített ingben». Ez teljesen megegyezett.

A legnagyobb figyelemmel vizsgáltam a fiatal embert és ingmellényén véryomokat találtam. Hirtelen megfogtam jobb kezénél, úgy hogy a meglepetéstől alig tudott magához térni; a kézelőn is voltak véryomok.

Most már eleget tudtam. Még nagyobb elővigyázattal és nem csekély belső megindulással kérdeztem, hogy honnan vannak a véryomok. Egész mesét tállalt előmbe, hogy az elmúlt szombatn R.-ben, nagy verekedésben vett részt, melyen ilyen véres lett; mire ironikusan megjegyeztem: «Na akkor jól vagdalkozott maga körül, hogy ily véres, a nélkül, hogy megsérte lenne.» Én éppen R. községből jöttem és gondoltam, ha ott valami

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzeék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerésza **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

verekedés lett volna, az előbb említett esküdt, ki nekem oly sok mindent elbeszél, bizonyára nem hallgatta volna el ezt az esetet sem.

Meggyőződésem, hogy csak T. Péter ölte meg a molnárnét, mindinkább bizonyosává vált. Még egyszer megkérdeztem, inkább a forma kedvéért, hogy nem vallaná-e meg, honnan származnak a vérnyomok, mire ő elutasítólag felelt, hogy más egyébről nincs tudomása. Most előhívtam idősebb fivéré, ki az ajtó előtt állt, megmondtam neki, hogy menjen föl a padlásra, hozza le onnan Péter kabátját, kalapját és csizmáit; ez azonnal meg is történt, mire Pétert felszólítottam, hogy egészítse ki toilette-jét.

Megkérdezte, mit akarok ezzel, hogy magammal akarom-e vinni. Előmbé nyujtotta mindkét kezét és ezt mondta: «Csendőr úr, van elég fegyvere, szúrjon vagy löjjön le, de ezen belyről nem mozdít el!» Bensőmben örültem, hogy emberem ily őszinte. Elővettem jegyzőkönyvem, beleírtam valamit, de mindig reá irányítva tekintetemet.

A nézőtömeg közül magamhoz intettem egy férfit és kezébe adtam a czédulát a következő szavak kíséretében: «Úgy; most majd jön a polgármester úr kocsijával és még néhány száz kíváncsi, fölpakolják a kocsira, mint valami állatot, talán ez kellemesebb lesz?» Azonnal észrevettem Péteren a változást, benseő harczát és azon szándékot, hogy bajlandó magát megadni. Kezdtől öltözödni. Visszahívtam az embert a czédulával és felhívtam «a törvény nevében», hogy legyen segítségemre.

Elővettem a bilincset és Péter pár pillanat múlva foglyom volt, Erre felébredt az atyai szeretet. Az öreg ember, ki eddig mindent szó nélkül nézett végig, felém közeledett és mondá: «Csendőr úr, ha csak a ról az R.-ben történt verekedésről van szó, ne hozza reám, öreg emberre ezt a szégyent. Az én házamban ilyesmi még nem fordult elő, személyesen kezeskedem róla, hogy fiam megjelenik a bíróság előtt.»

Hirtelen minden világos lett előttem; T. Péter a házbelieknek, azaz a családtagoknak, kik a vérnyomokat bizonyára észrevették nála, a verekedésről ugyanazt a mesét találta fel, mint nekem és ezt annál inkább hitték, mivel Péter nem sietett a vérnyomokat eltávolítani, melyek még most, 14 nap múlva is rajta voltak. Mindenki meg volt tehát győződve arról, hogy a csendőrség a verekedés miatt keresi, ez volt oka a testvérek különös viselkedésének.

Meg gondoltam, hogy a szegény öreg embert megkíméljem-e attól a nagy fájdalomtól, vagy elmondjam neki az igazságot. Az utóbbira határoztam el magam azon egyszerű oknál fogva, hogy Pétert megfigyelhessem, mikor rettenetes gyanumat elmondom apjának és így talán vallomásra bírom őt.

Azt mondtam tehát: «Kedves öregem, itt nem holmi apró verekedésről, hanem az F.-ben történt bűntettről van szó, mert a molnárné gyilkosa nem más, mint fia Péter». Eleinte az apa mindkét öklével neki ment fiának, de ezt megakadályoztam, de aztán szörnyű átkot mondva reá, eszméletlenül a földre rogyott. Mialatt a testvérek és a nézők közül többen az öreg segítségére siettek, elhagytam foglyommal a nézőteret és F.-be mentünk, hova még a hivatalos időben 5 óra előtt érkezünk. Utközben Péterből vallomást igyekeztem kicsikarni, de hasztalanul. A vizsgálóbíró, a kivel a folyosón találkoztunk, azt kérdezte tőlem, hogy kit bozok magam-

mal. Halkan elmondtam az esetet. A vizsgálóbíró, ki majd mindennap faggatta az ártatlan G. Pétert, igen meglepett arcot vágott és behívott az irodába.

Ott mindjárt megkérdezte a bekísértet, hogy ő volt-e a molnárné gyilkosa, mire az hangos igennel felelt. Rövid jegyzőkönyvet vettek fel és azután elkísértem a rabot a börtönbe, honnan a szegény ártatlan G. Pétert kiszabadítottuk.

Midőn T. Pétert a börtönbe kísértem és bilincset levettem, az ágyra ült és keservesen sirt; érzékenységet felhasználva, kértem, ha már bevallotta, tettét, mondja el azt is hogy és miképen követte azt el. «Mert oly részvétellel van irányomban, elmondok mindent. Szerencsétlen vagyok születésem óta, apám mindig nagyon szigorú volt, de mindig csak irántam; állás nélkül voltam és apám előtt nem mutakozhattam otthon. Csak titokban jártam haza és testvéreim ily körülmények között keveset juttathattak nekem és sokszor ébezniem kellett. Ekkor szerencsétlenségemre eszembe jutott, hogy a molnárnétól hozhatok magamnak valami ennivalót. Ott a molnár mesterséget tanultam és ismerem a házi szokásokat. Éjszaka örölnek, akkor a férfi a malomban van, az asszony a szobában alszik. Néha-néha, ha a férfi éhes lesz, a malomból csak a kis utcán keresztül átme, a lakásba, az éléstárból valami ennivalót hoz magának és újra visszamegy a malomba, a nélkül, hogy feleségét felköltené. Ezen okból nem zárják le kulccsal a kaput és az eléstár ajtaját.

Alkalmas időt kerestem magamnak ezen a rémes éjszakán, hogy ugyanúgy mint a molnár, valami ennivalót hozzak magamnak az éléstárból. Miután meggyőződtem, hogy az ember a malomban van, besurran- tam a házba és mindent úgy találtam, a mint gondoltam. Nyugodtan bementem a kamrába és elvettem egy darab füstölt húst, a nélkül, hogy legtávolabbról is gyilkosságra gondoltam volna. De mikor kenyér után nyultam, a sötétben valami nehéz fazékba ütköztem mely nagy osörömpöléssel a földre hullott. Én meg, ijedtem és el akartam illanni, a nélkül, hogy magammal vittem volna valamit. Az éléskamrából az előszobá- lépve, hirtelen megjelent a molnárné, lámpával kezében a hálószoba ajtajában, valószerűleg megijedve a zajtól és előmbé állt; ez volt szerencsétlenségem.

Félelmemben, hogy rám ismer, elhatároztam, hogy az asszonyt, ki így kezeim közé került, elteszem láb alul és az volt az első, hogy a lámpát kiütöttem kezéből. Semmiféle eszközem nem volt, a mivel végezhettem volna vele és így őt magát a falhoz ütöttem, hogy koponyája szétloccsanjon. De gyöngye voltam és kiáltását könnyen meghallhatták. Eszembe jutott zsebkésem, elővettem; földre tepertem a molnárnét, befogtam a száját és rövid zsebkésemet nyelével együtt nyakának bal oldalába döföttem. De mivel még mindig lélegzett és hörgött, megfogtam a bajánál és fejét addig vagdos- tam a kőpadlóhoz, míg életet láttam benne; akkor megszöktem a kapun keresztül, mert már attól féltem, hogy minden pillanatban jöbet valaki. Magammal nem vittem semmit; késemet zsebkésem alatt eldobtam.» (Azt meg is találták később a bóban.)

Természetesen T. Péter nem mesélte el ily folyékonyan az esetet; számtalan kérdés és biztatás után sikerült az egésznek kőpét megnyerni. Vigasztaltam Pétert a mennyire lehetett, bűnhánó és töredelmes viselkedésre intettem és eltávoztam.

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legújtanóyosabb áron
EHRLEND ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KORÚT 8. SZ.

13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Szüret Egerben. — 1. Szőlőszedés. 2. Puttonos leányok. 3. A szőlőt a kádba rakják.

Ezután kivezettem czellájából G. Pétert. Keservesen sirt és mondá: „Istenem már megint kiballgatásra visznek; igazán nem tudom, mit akarnak tőlem.” Közben elértük a bíró irodáját. Szegény G. Péter egyikről a másikra nézett és nem tudta, mi következik most.

Végre feléje közeledett a törvényszéki bíró és kihirdette: „Őn ezen órától fogva szabad és bivatása után mehet” és reám mutatva még hozzá tette: „de csak ennek az úrnak köszönheti, hogy így és nem másképp történt a dolog”. G. Péter egy szónak és egy mozdulatnak sem volt ura. Elvezettem őt munkaadójához „ki őt ismét szívesen felvette, miután teljesen rehabilitálni látta. T. Péter, mint fiatalkori gonosztevő a legmesszebb minő enyhítő körülmények figyelembe vétele mellett, 12 évi súlyos börtönre ítéltetett.

Így végződött ez a különös történet, a melynek — igaz, hogy eleinte önkéntlenül és akaratom ellenére — tulajdonképen én voltam a főhőse. Meg vagyok róla győződve, hogy ha nem törekedtem volna oly szorgosan a személyi ismeretek gyűjtésére, sohasem lett volna meg a valódi tettes, a ki helyett egy ártatlan bűnhődött volna.

A legnagyobb gyorsaságok.

Tagadhatatlan, hogy egy másodperc még a tisztavirág életében sem nagy idő, pedig a kis állat az egyik hajnalon életet lehel be, a másik hajnalon pedig élettelenül bever a folyó színén, hol óriási mennyiségben gyülekezik. Aránytalanul rövid idő egy másodperc az ember életében is, még akkor is, ha az átlagos emberi életet 27 évre tesszük.

És kevesen tudják, hogy míg az óra ingája egyet lendül, az emberi köröm két — egybilliomod métert növekedett. Azt már általánosan tudják, hogy a fény egy másodperc alatt 328 millió 028 ezer 800 méternyi utat tesz meg.

A gyorsaságuk ez a két véglete, de azon törekvés már több évezredes, hogy az ember minél gyorsabban utazzon a földön, a vizen és a mai időben — a levegőben.

Az emberi törekvést különösen az utóbbi időben koronázta és koronázza siker s azért nevezték el a technika csodálatosan nagy fejlődési idejét a találmányok korszakának.

A mi nagylátókörü, hatalmas elmék gondolatvilágában kódösen és bomályosan élt: a mai kor gyermeke igazán könnyedén viszi diadalra.

Vagy ki bitte még ezelőtt tíz évvel is, hogy a madár-ember utazni fog a levegőben s nemcsak átrepül az angol csatorna felett, hanem szinte száguldva teszi meg az utat Páristól Rómába, Madridba és onnan vissza, vagy St. Louistól New Yorkba? S bár az elismerés ho-

zsaannája hangzana fel, de vajjon meglepné-e már a világot, ha merész lelkű aviátorok eljutnának a Csendes tengertől az Atlanti Óceán partvidékére, vagy pedig sikerülne átrepülni az Atlanti Óceánt s eljutni New-Yorkból Liverpoolba?

Ki bitte volna mintegy 15 évvel ezelőtt, hogy az országutakon gummitalpu kocsik száguldanak keresztül és pedig nagyobb gyorsasággal, mint a leggyorsabb expressz-vonat?

Pár héttel ezelőtt történt, hogy a Baltic nevű oceánbajó egy motorcsónakot hozott az Egyesült-Államokba. A motorcsónakot angolok csinálták s Maple Leaf III. nevet kapott. Midőn a Hudson folyón vízre bocsátották s a gép teljes erővel működött, a kis csónak egy expressz-vonat gyorsaságával haladt tovább. Egy óra alatt 57 mérföldnyi utat futott be. Ilyen gyorsasággal még nem haladt motorcsónak, vagyis a Maple Leaf III. új világrekordot teremtett.

Természetes, hogy századokkal ezelőtt is ép úgy élt a vágy az emberek lelkében, hogy a közlekedési eszközöket meggyorsítsák. De nem állt rendelkezésükre eleget eszköz.

Hosszú időnek kellett eltelni, míg a felforralt víz gőzzé válva, gépekbe jutott, mely azután olyan könnyedséggel röpitette a bajókat, mint a milyent korábban alig lebetett gondolni.

Sok idő telt el, míg az ember olyan gépet szerkesztett, mely a levegőben ép úgy tud repülni, mint a madár. Amiről Ikaros egykor álmodott, a midőn szárnyakat erősített a hóna alá, mely a magasba ragadta: bár több ezredév után, de megvalósult és ma már lángeszű férfiak dolgoznak azon, hogy a kereskedés rendszerés alkaterészévé tegyék a repülőgépet. Tény ám az is, hogy míg a régi időben cserfalombos koszorúval díszítették fel azt, a ki például a cirkuszban gyorsabban lovagolt, mint a többiek, vagy gyorsabban futott, mint a többiek: ma már a birtévhöz és dicsőséghöz nagy vagyon is szokott járulni.

A Maple Leaf III. gyorsasága azért is figyelemreméltó, mivel az ember a vizen tette a legkisebb haladást. Az igaz, hogy ma már óriási hajókat építenek, valóságos uszó falvakat és bámulatosan szép berendezésük van: gyorsaság szempontjából még nem lehet beszélni olyan haladásról, mint például a vonatknál.

Az a francia statisztikus, a ki kiszámította a fény terjedésének gyorsaságát másodpercenként: nemcsak okos elme volt, de rendkívüli türelemmel is megáldotta az Ég. Ugyanazon alapon, a mely szerint a fény terjedését kiszámították: ki lehet számítani a villamosság terjedését is. Ezen számítás szerint a villamosság 304 millió 528 ezer 160 méternyi gyorsasággal halad másodpercenként. Ugyanaz a francia statisztikus még több dolgot is kiszámított. Így például kiszámította, hogy a hullámok másodpercenként 305 méternyi gyorsasággal haladnak. A puszkagolyó, melyet kilőnek, másodpercenként 975 méter gyorsasággal basítja át a levegőt.

Amerikai statisztikusok pedig többek között azt számították ki, hogy az Egyesült Államok nyugati részében a szőlővész 535 méternyi gyorsasággal megy másodpercenként.

Kiszámították továbbá azt is, hogy a bambusz nádfü 27—tizmilliomod méter gyorsasággal nő, az emberi baj pedig 13—egymilliomod gyorsasággal növekszik.

Az ember néhány ezer méterrel gyorsabban tud gyalogolni, mint a csiga, bár az ember 72 milliószor lassabban megy, mint a fény.

A gyaloglás terén G. H. Goulding tartja a világrekor-

Szűret Egerben. — 1. Must-azúrás. 2. A must elszállítás a városbéli pinczébe. 3. Szalonnasütés. 4. Szűreti tánc.

dot, a ki egy angol mértföldet 6 percz és 29 egyötöd másodpercz alatt tett meg. Hogy ezt az utat megtehesse: másodperczenkint négy és fél métert kellett gyalogolnia. Olyan rekord ez, mely szinte utólérhetetlen. Mert például a gyaloglás terén szép rekord az is, ba valaki 15 percz alatt egy mértföldet tud gyalogolni. Az ember futni természetesen jobban tud, mint gyalogolni. A futás terén a világrekordot Tommy Conneff tartja, a ki egy angol mértföldet négy percz és 15 három-ötöd másodpercz alatt futott be. A legjobb futók sem közelítették meg ezt a rekordot. Világos, hogy rövidebb utakat gyorsabban lehet befutni. A statisztika szerint Arthur Duffy volt a világon az a férfi, a ki száz méternyi utat a leggyorsabb idő alatt futott be. Ő ugyanis egy percz és három-ötöd másodpercz alatt futott száz métert és ezzel csak világrekordot állított fel, de többször befutotta ugyanazt az utat ugyanazon idő alatt.

A legbiresebb korcsolyázó Conneff idejében Timotby Donoghue volt, a ki a jégen egy percz és 12 három-ötöd másodpercz alatt tett meg egy mértföldet.

A legbiresebb versenyparipa Salvator volt. Az erős csontú ló egy férfival a hátán egy percz és 35 $\frac{1}{2}$ másodpercz alatt szaladt be egy mértföldet. Az ő rekordját sem tudta elérni egyetlen ló sem a versenypályán.

Az automobil, mely az ember utolsó játékszereibe tartozik: szintén előkelő helyet vívott ki a gyorsaság terén. Automobilon Burnnan, amerikai férfi tartja a világrekordot, a ki gazolin-automobilján 25 és négytized másodpercz alatt futott be egy mértföldet. Ennél ember még sohasem utazott gyorsabban.

Azonnal az automobil után jön a vasút. 1901. márczius havában Floridában a Plant vasútvonal egyik mozdonya — öt kocsival — Flemingből Jacksonba ment. A távolság a két városka között öt mértföld. Ezt az utat 2 percz és 30 másodpercz alatt tette meg. Ha már most azt vesszük, hogy a vasút egy órán keresztül haladt volna ily sebességgel: akkor 120 mértföldnyi utat futott volna be.

A levegőben egy percz alatt egy mértföld a rendes rekord. Ennél nagyobb utat ritkán szokott megtenni aviátor. A mennyire ismeretes, a levegőben a leggyorsabban Fequant francia hadnagy haladt, a ki egy óra alatt száz mértföldet repült be.

A vizen Maple Leaf III. tartja a világrekordot, mint azt fennebb is említettük. A motorsónak 57 mértföldet futott meg egy óra alatt. A leggyorsabb torpedócsónak az Egyesült Államok Capable nevű csónakja, a mely 35 mértföldet fut óránként.

Az óceánbajók közül a Mauretania a leggyorsabb. Egyik legutóbbi útja alkalmával a New-York és Liverpool közötti utat 4 nap, 10 óra és 4 percz alatt tette meg. Nagy rekord ez, ba tekintetbe vesszük, hogy a hajó ezélessége 790 láb s mintegy 3—4 ezer utast kell vinnie. A szánka és a vitorla összetételéből egy érdekes alkotmány került ki, melyet arra szoktak használni, hogy annak segítségével keresztül menjenek a félig befagyott tavakon és folyókon. Ezek a jégesónakok már nagy gyorsaságot értek el. Az egyik ilyen csónakos, Wolvernle, egy alkalommal már 20 mértföldnyi utat 39 percz alatt tett meg. A gyorsaság elérésében az ember e ponton nemcsak nem akar megállni, hanem szinte lázas erővel törekszik azon, hogy a gyorsaság terén új világrekordokat állítson fel. Az E. Államok büszke arra például, hogy az ő vonatai járnak leggyorsabban a világon. Az igaz, hogy a világ egyetlen államában sem történik annyi vasúti szerencsétlenség, mint az Egyesült Államokban. A yankee azonban nem törődik azzal. Az ő

önérzetét az emeli erősen, hogy az ő vonatai járnak a leggyorsabban. Bár másrészt tagadhatatlan, hogy az üzleti forgalom oly óriási arányú ebben az óriási közlekedésben, hogy szinte elmondhatjuk, hogy a közlekedés és közlekedés elégítik ki a rendkívüli gyorsasággal járó vonatok.

A gyorsasággal szerencsére együtt fejlődik a kényelem, a mint az emberi találmányok tulajdonképpen ezt a két nagy célt szolgálják. A találmányok kettős célja: az idő megtakarítása és a kényelem előmozdítása. Minden egyébtől eltekintve, a kényelem szempontjából is rendkívül üdvös volna a repülőgép olyan tökéletesítése, hogy rendes közlekedő eszközzé válhatna. Nem volna e sokkal kényelmesebb és megkapóbb, ha a vonatok helyett a repülőgépeken utaznának. Mert bármily módon építik is a vasúti kocsikat: a személyszállító vonatok rendes kocsijaiban rossz utazni éjszaka. Sok mindenféle körülmény hat oda, hogy az ember ne tudjon aludni és másnap reggel fáradtan, kimerülten szálljon ki a vonatból. A Pullmanokban természetesen nagyobb a kényelem, bár vannak nagyon sokan, a kik a vasúti kocsik dübörgésétől nem tudnak aludni a Pullman kocsi ágyaiban sem. Különösen azok, a kiknek az ágya a kerekek felett fekszik.

A repülőgépen mindezen hátrányok önmagától szűnnek meg. A nagy, a tiszta magasságban szinte ünnepies, templomi csendben haladna tovább az emberi agy legcsodálatosabb találmánya a dübörgésről, zajról szó sem lehetne. Valószínű, hogy a kényelem nem volna eleinte oly nagy, mint most a vonatok Pullmankocsijaiban, de a repülőgép tökéletesedésével ép oly kényelmessé, sőt kényelmesebbé lehetne tenni a repülőgép berendezését, mint a vonatokét.

Ha már most a csiga mozgását vesszük a gyorsaság alapjául, úgy az ember a gyorsaság szempontjából rendkívüli módon előre haladt. Ha azonban a fény gyorsaságát vesszük a gyorsaság maximumaként, úgy bizonyos, hogy az embernek még sokat kell tanulnia.

És az ember tanul is állandóan, bár tudja, hogy a fény gyorsaságát sohasem fogja egyetlen találmánya sem meghaladni.

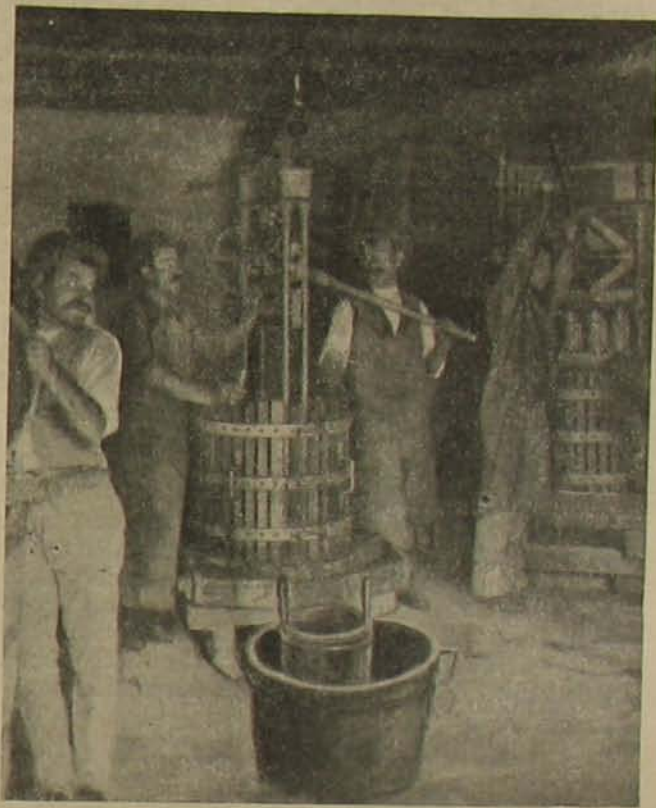
KÉPEINKHEZ.

Szüret Egerben, az irgalmasok cseglődi-hegyi szőlőjében.

Valamikor régen, sőt még 3—4 évtizeddel ezelőtt is, híresek voltak a magyarországi szüretnek kedélyesség és ünnepélyességükről. Egy-egy szüret valóságos ünnepszamba ment. De különös is volt az, hogy nemcsak a gazda, hanem a munkásember is, a ki mindenféle más munkához ócska munkásruhát ölt, a szüretnél úgy a jobb módú, mint a szegényebb egyaránt ünneplő ruhában jelent meg mindenkor. S mint minden más magyaros ünnepségeknél, elmaradhatatlannak voltak — a kosarakkal utánuk kullogó asszonyokkal és purdékkal — a szegényeszek is. De volt is rájuk szükség, mert szinte szegényszamba ment s alig is akadt egy-egy fukarabb gazda, a ki legalább pár nőtát is huzatott volna szedőinek, mert hát azok se napszámmal dolgoztak még akkor.

Teljes ellátás, a szedéshez használt edény esténként tele szőlővel, naponta háromszor-négyszer tüneg a présház körül vagy a szőlő végén elhúzódó dülön — volt a díjazása a szedőnek s ugyyszólván a házhoz tartozóknak

Szüret Egerben. — 1. Taposás. 2. Sajtolás.

tekintették mindamyt s bizony egyik-másik szedő évtizedekig, ifjúságtól öreg koráig járt ugyanahhoz a gazdához szüretelni.

Szóval, napokig puskaropogós, zeneszó, táncz és nótázás mellett, ünnepélyesen vigadva dolgozni, ez volt hajdan a szüret.

De hát minden mulandó a világon. A jó kedv s a táncz iránti hajlandóság ugyan nem fogyott ki az emberekből és cigánybanda is akadna. Az üzleti élelmesseg azonban, valamint «az idő pénz» elvének mindenek fölé helyezése s bizonyos visszaesés a barátkozásra, összetartásra való hajlandóságban, fokozatosan kiküszöbölik minden poézie nélkül való prózai munkává alacsonyítják le már az imént említett ünnepélyesen vigadva szüretelést, a melynél most már nemcsak a gyorsabb munkára való nógatás, hanem a «nyomatató lónak nem kötik be a száját» czélszatos magyar közmondást sem respektálva, annak felügyelése végett is felügyelők, megbizottak állanak a napszámra fogadott és saját szegényes kosztján élő szedők mellett, hogy sokat ne ehessen s meg ne károsítsa a tulajdonost.

Ilyen mostoha körülmények között aztán szinte jól osik az embernek, ha a régihez hasonló, egy olyan igazán kedélyes, ünnepélyes szüretet láthat, mint a melyet a jelen számunkban közölt képeken is olvasóinknak bemutatunk.

HIREK.

Adomány. A kácsfalui örs legénysége október 7-én a létesítendő csendőrségi internátus javára, az intelligencia bevonásával zártkörű táncmulatságot rendezett, melynek 11 K 21 fillért kitevő tiszta jövedelmével az internátus alapja 24,744 K 91 fillérre emelkedett.

Tanulmányut. Az 1912. évi költségvetéssel biztosítani szándékolta intenzivebb határvédelmi szolgálattal életbe léptetése előtt a határőrizet tanulmányozása czéljából, a m. kir. belügyministerium ideiglenes vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök, *Oláh* Ödön ezredes, a belügyministerium csendőrségi ügyosztályának vezetőjét, az osztrák tartományokba, valamint Bosznia és Hercegovinába tanulmányutra küldte. *Oláh* ezredes a hó végéig tartó tanulmányutra, *Szopkó* Győző főhadnaggyal október 16-án utazott el.

Igazságügyi kezelői tanfolyamok szervezése. A m. kir. igazságügyminister az 1911. évi szeptember 22-én kelt 43,600 I. M. számú és a honvédségi rendeleti közlöny (szab. rend.) 1911. évi 37. számában is közölt rendelete szerint, a kir. ítélőtáblák székhelyein az igazságügyminister által meghatározandó időben 1912. január 1-étől kezdve évenként egyszer, szükség esetén kétszer, legalább 15 és legfeljebb 60 hallgató számára, hat heti időtartammal, kezelői tanfolyamok fognak felállíttatni. E tanfolyamokon az előadások a hivatalos órák után, délután vagy este fognak tartatni. A tanfolyamok előadói a kir. ítélőtáblai elnök által kirendelt következő tisztviselők lesznek: 1. a kir. ítélőtáblának vagy a kir. ítélőtábla székhelyén levő elsőfolyamodású bíróságoknak egyik ítélőbírája; 2. a kir. ítélőtáblai elnöki titkár; 3. a kir. ítélőtábla székhelyén levő bíróságnál működő magasabb kezelő vagy telekkönyvi tisztviselő; 4. a kir. főügyész-szel egyetértve, a kir. főügyészség székhelyén működők sorából kijelölt ügyész vagy ügyészégi magasabb kezelő tisztviselő. Budapesten az igazságügyministerium szomszédos tagjai közül is jelölhetők ki előadók. A kezelői tanfolyam tananyaga a polgári peres és perenkívüli eljárásnak, továbbá a büntető eljárásnak a kezelői működés szempontjából fontos szabályai, a bírósági

és ügyészégi ügyvitel szabályai, a gazdasági és pénzközelési szabályok, a fogházfelügyelői ügykezelés, a statisztikai adatgyűjtések, valamint a helyegyszabályok. A tananyag terjedelmét és egyéb részleteit az igazságügy-minister külön állapítja meg. Kezelő tanfolyamra öcsát-tannak a többek között az 1883. I. t.-cz. 1. §-ában megjelölt minősítésen felül az ugyanazon törvény 19. §-ának második bekezdésében foglalt képzettség igazolása esetében: a hivatalnoki állásra jogosító igazolvánnyal az 1873. II. t.-cz. értelmében ellátott azon altisztok, ugyancsak tényleges katonai szolgálatban álló, de polgári próbaszolgálat teljesítése végett szabadsgolt azon altisztok, a kik bármely igazságügyi batóságban hat hónapi időtartamon át előkészítő szolgálatot teljesítettek. Ebbe az időtartamba a kezelő tanfolyamnak és vizsgának időtartamát is be kell számítani. A tanfolyam hallgatása iránti kérvények, a tanfolyam kezdete előtt legalább 15 nappal, szolgálati uton, az illetékes kir. ítéletábrái elnökhöz intézendők. A vizsgán meg nem felelt hallgatók, a bizottság által meghatározandó időre, visszavetettek. Másodszori visszautasítás esetében további ismétlésnek csak az igazságügy-minister engedélye alapján, a második sikertelen vizsgától számított egy évi gyakorlat és újabb tanfolyam hallgatása után lehet helye. Irnokká 1911 január 1-től fogva csak oly pályázók fog kineveztetni, ki a kezelő vizsgá-t sikerrel letette.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az egészségügy Japánban. Japánország közegészség-ügye — csak a múlt század hetvenes éveiben kezdett európai nivóra emelkedni. Azóta nemcsak elérte az európai főszint, hanem sok tekintetben el is hagyta. Ezen egyébként nem lehet csodálkozni. A japánok, mielőtt az egészségügyi intézményeiket megalkották volna, elszéledtek a szélrésze minden irányában a külföldi viszonyok tanulmányozására. Köztisztaságot tanulni Svájcba mentek, a kórházberendezést Németországban tanulmányozták, a vízellátást, a csatornázást Angliában, a vasuthigiénét Amerikában, a munkás-egészségügyet Belginmban, a lakás-bigiénét Svédországban tanulták meg, ilyen módon mindenünnen a legújabbat, legmodernobbet viték baza és megteremtették a modern bigiénét, a mely egyesítette a világ leggyakorlatiasabb egészségügyi intézményeit. Hogy milyen ezélszerűen basználták föl a külföldön tanultakat, azt legfényesebben illosztrálta az orosz-japán baború, a melyben a japán sebesültek elátása, a katonák ezélszerű táplálása, a járványos beteg-

ések elfojtása olyan példaszerű volt, hogy Anglia jónak látta öt katonarvosnak a harcztérre való kiküldését okulás végett. Egyik angol katonarvos írja, hogy a japán katonák minden öt napban ivóvizjavító és sterilizáló anyagokat kaptak; ez Nesfield indiai orvosnak a talál-mánya, a mely a legzezenyesebb vizet is élvezhetővé és baktériummentessé tudja tenni. Ennek volt köszönhető, hogy a japán hadseregben tifusz, kolera, vérhas csak szórványosan fordult elő, míg az orosz hadseregben ezrével buáltak el eme betegségek következtében. Az általános egészségügyet illetően a viszonyok körülbelül megegyeznek a miéinkkel. Föltűnő a tuberkulózis csekély balandósága. Így pl. 1904-ben Japánország negyven millió lakósa közül mindössze harminczhatezer halt meg tüdővészben. Leprában kétezerbuszonegy. Leggyakoribb betegség a kakké (beri-beri), a melyen a lakos-éagnak csaknem ötvenöt-batvan százaléka kereszttülesik. (Oyama táborában a katonák hetven százaléka kapta meg.) Ez a betegség főként az idegrendszert és a vérkeringést támadja meg; szerencsére a betegségnél igen csekély a balélozás, átlag öt-bat százalék. Az orvosokat a japán egyetemek képezik ki, melyek tanári kara jórészben európai, főként angol, másodsorban német; azonban a japánok csaknem kivétel nélkül Európában nyerték, vagy legalább is Európában egészítették ki kiképzésüket. Kórbázisaik modernnek, berendezésük pazar, felszerelésük tartalmazza mindazt, a mit a tudomány mai állapota nyujthat és meg is kívánhat.

Szerkesztői üzenetek.

Toroczkó. 1. Visszakérheti. 2. Igen. 3. Hogy melyik szert használja a tisztításhoz, az igazán egészen mindegy.

T. M. Kell fizetni.

1894—V—24. A „Pótlék” mérvadó.

G. P. ösv. Máramarossziget. Bejuthat és szolgálati bizonyítványt is kaphat.

9999. A nősülési engedély meg- vagy meg nem adása tisztán előjáró kerületi parancsnokától függ.

Kiskököllő. G. Gy. Az örsparancsnok az irodai átalányból tartozik beszerezni.

Két testvér. Másfélévi szolgálat után tavasszal átléphet. De mintán ezredenkint csak négy fő léphet át a csendőrséghez, nem tudni, hogy még átengedik-e?

300. Négy középosztály a néhány évi kozrendőri szolgálat.

Sebestyén. Sorsjegyét ha kifizette, a napi árfolyamú szorint bármelyik bankháznál értékesítheti.

It. L. Sorsjegye nem nyert.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, bosznial csendőrség, cs. és kir. közshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Áthelyezettek:

1911 november 1-ével:

Albert János járásőrmester, az V. számú csendőrkerülettől, a VI. számú csendőrkerülethez;

Katona László járásőrmester, az V. számú csendőrkerulettől, a VI. számú csendőrkerülethez; és

Thurzó Vilmos járásőrmester, a VI. számú csendőrkerulettől, az V. számú csendőrkerülethez.

Előléptettek:

1911 október 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Horváth István II. cz. őrsvezető; továbbá

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Varga Lajos, Szücs Balázs, Bódi János, Szender László, Szabó Lajos és Szutor Kálmán őrsvezetők, *őrsvezető cz. őrmesterekké*;

Benedek András cz. őrsvezető, *őrsvezetővé*; végül az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

1911 október 16-ával:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Csizmadia Béla és

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Székely István, Azari Gábor, Nyeste Miklós, Kiss János III., Olb Benjamin, Oláh Lajos és Mitter József csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetőkké*.

Katonai szolgálati jel:

A I. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Pap Antal járásőrmester, 1911 október 1-én, Fodor Sándor törzsőrmester és Czikó Károly cz. őrmester, 1911 október 6-án;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Marosi József járásőrmester és Kiss Péter törzsőrmester, 1911 szeptember 17-én, Ács Géza járásőrmester, 1911 október 25-én.

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Varga Ferencz, Horváth József I., Móra Mátyás cz. őrmesterek és Rácz Lajos I. cz. őrsvezető, 1911 október 2-án, Baráth István, Biró István, Varga József II., Hesselbach Antal cz. őrmesterek, Táborosi János, Lázár

Sándor, Franz Mihály, Rus János cz. őrsvezetők, Lovas János, Törzsök Lajos, Harmat Ferencz, és Suba Menyhért csendőr cz. őrsvezetők, 1911 október 5-én, Kőrösi János cz. őrsvezető, Biró Márton, Madarasi István és Mátis Miklós csendőr cz. őrsvezetők, 1911 október 6-án, Szabó Lőrincz cz. őrmester, 1911 október 7-én;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Ivankievics Béla őrmester, Kincses József, Csorba János, Kiss Áron, Burghauer Sándor, Tanyi József cz. őrmesterek, Szabó János II. cz. őrsvezető, Sopronyi János és Kovács Antal csendőr cz. őrsvezetők, 1911 október 5-én, Szigyártó Sándor és Popudnik Mihály cz. őrsvezetők, 1911 október 6-án, Kovács József cz. őrmester, 1911 október 7-én és Veszprémi István csendőr cz. őrsvezető 1911 október 26-án;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Roszoly József cz. őrsvezető, 1911 október 4-én, Szücs Balázs cz. őrmester, Kelemen Lajos, Sarkadi Lajos, Varga István, Péterfi Lajos, Haller Mihály, Pizle Tivadar cz. őrsvezetők, Gogota Gergely, Cseb József, Dezsi Károly csendőr cz. őrsvezetők és Nagy Péter csendőr, 1911 október 5-én, Urbán Ignác, Szántó Tivadar cz. őrmesterek, Kánya János, Daczó János őrsvezetők, Mátrai Mihály, Técsi József cz. őrsvezetők, Kiss Menyhért, Pelle György csendőr cz. őrsvezetők, 1911 október 6-án és Gönczi Lajos cz. őrsvezető, 1911 október 9-én.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Kucsera János cz. őrmester egy drb.;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Németh János I., Sztojka Károly cz. őrmesterek, Kóka Sándor csendőr cz. őrmester, Főrizz Károly, Kajtár Péter, Varga Antal cz. őrsvezetők, Helyes Ferencz, Kotalák András, Bartók József, Márk Mihály, Soós Gábor, Bruder József, Kajtár Sándor csendőr cz. őrsvezetők, Csaplár Ignác, Dénes Mihály, Hegyesi Sándor, Léhner István, Nagy István I., Szántó István, Tarabó Vendel, Törjék Mihály, Szigeti Imre és Simon György csendőrök 3—3 drb., Kupás Márton, Pesti Ferencz, Zingay Gyula, Erdős Mihály járásőrmesterek, Polgár György, Gyarmati Károly őrmesterek, Nyikus Mihály, Bordás József, Thoma Márton, Takáts István I., Kis Kálmán cz. őrmesterek, Mariska György csendőr cz. őrmester, Óvári Lajos, Fölker András, Némédi Bálint, Komáromy Miklós, Bokor Bertalan, Hegelüs Mihály, Csadó Pál, Vakulya Károly cz. őrsvezetők, Gyergyák György, Schadek Márton, Benke János, Buri Péter, Négvesi Lajos, Nagy Péter, Barizs Lajos, Téglási Elek, Drávucz István csendőr cz. őrsvezetők, Teperics István, Varóczi Endre, Geréb József és Schreiner Márton csendőrök; végül

Villamos és gőzmozgó berendezett gyár átvételről nem képes olyan finom és jó hangszereket állítani, mint REMENYI MIHÁLY, a Ludovika Akadémia lázi hangszerekesztője. Azért ne vásárolj semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zsinbafalom, harmonium, harmonika, sz. rezfónó-hangszer, húr, stb. mint Rományi legújabb kő-árjegyekét nem olvastad, mely ingyen és bérmentve küldjük Budapestről, Király-u. 58. Külön költségvetés díjaztatni kívüli világ minden részébe nagyban és kicsiben. Az országos hangszerek javítása szükséghelyen és olcsón. Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Szigeti József járásörmester, Gyulai Antal cz. örmester, Vincze János, Nyiri Lajos és Szilágyi Lajos csendőr cz. őrsvezető 1—1 drb. 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Bodoni Sándor, Magyar János, Varga András III., Molnár István I., Tamás György, Padár Imre, Veres Mihály, Balázs János, Udvardi István, Szabó Sándor II., Simon István, Kiss István III., Zavegyán György, Brumán Lukács, Cserneszku János, Dénes Pál, Olár Péter, Lovász Pál, Gombos Ferencz Lajos, Halasi Mihály II., Szírbik Sándor és Faragó Mihály;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Szabó Domokos, Nagy János IV., Pongrácz János és Bózza Sámuel; továbbá

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Farkas Mihály, Sárosi Ferencz, Keller József, Markos Ferencz, Németh István XII., Paner János, Kazi László, Bazsó Gyula, Benedek András, Simon János, Kamondi Pál, Takács Dénes, Varga Ferencz V., Szilágyi József, Tütő Vendel, Böcskei Imre, Sebesi Gyula és Hantal Mihály csendőrök.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Papp András I. csendőr cz. őrsvezető, Friedrich Róza Amáliával. 1911 szeptember 17-én, Stajerlak-Aninán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Kapusai György cz. őrsvezető, Nagy Etelkával. 1911 szeptember 16-án, Csurogon.

Nagy János II. csendőr cz. őrsvezető, Kis Ilonával. 1911 szeptember 19-én, Gyöngyösön.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Vönöczki József cz. őrsvezető, Turcsányi Máriával. 1911 augusztus 27-én, Enyiczken.

Kozma Sándor cz. örmester, Moldován Mariskával. 1911 július 22-én, Tiszabeccsen.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Demeter Péter cz. örmester, Kálmán Rozáliával. 1911 szeptember 24-én, Fiátfalván.

Mike Gáspár csendőr cz. őrsvezető, Zöld Katalinnal. 1911 szeptember 4-én, Csikdelnén.

Kovács István V. cz. örmester, Antal Judittal. 1911 szeptember 10-én, Léczfalván.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a budapesti királyi büntető törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 800 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények budapesti kir. büntető törvényszék elnökéhez 1911 nov. 14-ig.

Egy hivatalsszolgái állás a marosújvári kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1911 évi nov. 25-ig.

ÓRÁK, ÉKSZEREK

ezüstneműek, china-ezüst dísz tárgyak

kizárólag legfinomabb minőségben gyárti áron beszerzhető.

Legújabb angol rendszerű

részletfizetési
módoratok mellett is.

REICH MÓR és FIA

ékszerkészítők és órásk
SZEGED 19.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

3-szori bekenésre meg- szabadul kelle- metlen láb-, kéz- és hónaljzadásától a Riesz-féle kenőcs használatával. 1.20 fillér beküldése ellenében bérmentve, utánvétellel 1.75 fillérért szállítja Riesz A. gyógyszerész Szent János gyógyszerháza, Budapest. Széna-tér 1. (Azelőtt Kiskunhalas.) Értéktelen utánzatoktól óvakodjék. — Postai szétküldés naponként. — Gyógyszerkülönlegességek nagy raktára.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

∴∴∴ Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ∴∴∴

Kiadásunkban megjelent és kapható: Kivonat a II. Szolgálati Utasítás A) Általános részéből.

Ára 50 fill. — Ezen kivonat pótolja a már elfogyott Szolgálati Utasítást, az új Utasítás érvénybe lépéig.